

UMETNOSTNA ZGODOVINA – POJMI

ARTEFAKT – lat.: umeten izdelek; izdelek izpod človeških rok

MENTEFAKT – lat.: miselni izdelek; nanaša se na abstraktne podatke

UMETNINA – o tem govorimo, ko gre za rezultat človekovega umetniškega udejstvovanja oziroma izražanja

SLOG – vsota vseh vsebinskih in oblikovnih lastnosti likovnega dela. na podlagi ugotovljenih lastnosti del jih lahko uvrstimo v neke večje skupine

ARHITEKTURA – to je likovna dejavnost, katere osnovna naloga je oblikovanje prostora z gradbenimi sredstvi

URBANIZEM – to je tehnična organizacija in umetniško oblikovanje mestnih skupnosti v smiselno in smotrno urejeno delo

KIPARSTVO – to je likovna dejavnost, ki oblikuje gmoto, telesnost, volumen in prostor

MOBILE – gibljivo, lebdeče

SLIKARSTVO – to je likovna dejavnost, ki ima za osnovo ploskev in gradi s črto in barvo

MOTIV – tema, ki ga prikazuje likovno delo

VSEBINA – pripoved, ki jo dobimo, ko prepoznamo, sestavimo in razložimo posamezne motive določenega likovnega dela

LIKOVNA SNOV – vsebina likovnega dela vzeta iz književnosti ali iz mitologije

LIKOVNA VSEBINA – je oblikovni ali vsebinski problem ki je zajet v likovnem delu

IKONOLOGIJA – veda, ki se ukvarja s pručevanjem vsebine in pomena likovnih del

IKONOLOGIJA – razlaga odvisnost vsebine likovnega dela od okoliščin njegovega nastanka

SIGNIRANJE – podpis avtorja na njegovo delo

DATIRANJE – delo ima napisan datum nastanka

SIMBOL – gr.: znamenje, znak; v likovni umetnosti predmet v najširšem pomenu besede

ATRIBUT – predmet, ki služi kot raspoznavno znamenje za indetifikacijo upodobljenih oseb

PERSONIFIKACIJA – s človeško figuro predstavljena ideja ali abstraktni pojem, ki je vedno opremljena z nekimi atributi

ALEGORIJA – sestavljena je iz večih personifikacij

NEPOSREDNO SPOZNAVNI MOTIVI – krajina, tihožitje, interier, žanr, živalski motiv, akt, karikatura, portret

LITERARNI MOTIVI – izhajanje iz pisnih virov (mitološki, leposlovni, zgodovinski, ...)

KLASIČNA MITOLOGIJA – predstavlja obsežen sklob mitoloških vsebin grško-rimske civilizacije

PASIJON – zgodba o trpljenju Kristusa

RASPELO – zmagoviti Kristus, ki zmaga smrt na križu

IMMACULATA – upodobitev Marije

KOMPOZICIJA – postavitve osnovnih likovnih elementov v smiselno celoto

MORFOLOGIJA – veda, ki nas uči umetneine razčljenjevati po njihovih oblikovnih posebnostih in jih nato povezovati po slogih

PERSPEKTIVA – pogledati, spoznati, jasno videti

IDOL – je figuralna upodobitev za katero so ljudje verovali da se vanjo občasno naseljuje neka elementarna sila

ANIMIZEM – verovanje, da se lahko človekova duša preseljuje na različne živali in rastline. s tem človek prevzema lastnosti živali in rastlin

DOLMEN – dva velika pokonci postavljena kamna na katerih vodoravno počiva tretja kamnita plošča, nagrobno znamenje

MEGALITI – veliki kamni

MENHIR – velikanski podolgovat kamen

KROMLEH – skupina menhirjev postavljenih v krog , polkrog ali vrste

STELA – reliefno oblikovan monolit

MONOLIT – prostostoječi kamen

CITADELA – utrdba v utrdbi

LAMAS – kip krilatega bika s človeško glavo

ZIGURAT – velika stopničasta piramida iz opeke, na vrhu katere je stal oltar

TELL – umeten hrib, ki nastane iz arheoloških plasti

AKITU – babilonsko novo leto

APADANA – samostojna dvorana za svečane sprejeme

KOZMOGONIJA – veda o stvarjenju vesolja

SANKTUARIJ = CELA – nasvetejši prostor templja

TEMPELJ – hiša boga

MASTABA – pravokotna stavba z nagnjenimi zidovi (»nasip peska«)

NEKROPOLA – »mesto mrtvih«; prazgodovinska in antična grobišča

HIPOGEJI – skalne grobnice

UŠAPTI – figure služabnikov (egipčanska umetnost)

GRIFON – mit.: varuhi sveta onostransva

MEGARON – pravokoten prostor, model hiše, ki se pojavi v Mali Aziji

TOLOS – osrednji prostor v grobnici (mikenska umetnost)

DROMOS – dostop do grobnice oz. tolosa

PSEVDOKUPOLA – neprava kupola, ker je iz kamenja

MEANDER – geometrični element , zlomljeni trakovi